

kérdez meg? Én egyszerű ember vagyok, egy a sok közül. Olyan mindegy a világnak, hogy milyen az én lelkiismeretem . . .

— Bárkit felhívhattam volna, hangzik a válasz, hisz mindenkinek szüksége van erre a szembenézésre. Arra, hogy komolyan, felelősen elgondolkozzon ezen a kérdésen. S ne feledje — mondja az ismeretlen telefonáló —, hogy a világ túlnyomóan olyan egyszerű, átlagemberekből áll, mint ön, aki csak egy a sok közül. A választ pedig ne nekem adja meg — mondja végül —, nekem nincs szükségem rá. Döntse el magában, s csak önmagának válaszoljon, mert ez a fontos. S talán az, hogy erre ébresszen rá másokat is.

Ilyen „telefonhívások“ — számonkérő, önvizsgálatra készítő, lelkiismeretet ébresztő és válaszadásra indító figyelmeztetések — a mai elmélkedésünk alap gondolatául választott bibliai részek is. Bennünket kérdeznek: „Tiszta a lelkiismereted?“ Lehet, sokszor kényelmetlenül bosszantóan cseng bele lelked közönnyel átitatott, fásult csöndjébe egy-egy ilyen kérdés, akár egy váratlan telefonhívás, de hidd el: mindig a saját érdekedben. Figyelj hát rá, s hozd rendbe dolgaidat; élő lelkiismereted iránytűje igazítsd istenes életpályára életedet, hogy hajótörést ne szenvedj a hitben és az életben! Ámen.

NYITRAI MÓZES

A TÖKÉLETESÁLDOZÁS

Róm 12,1—2

Az alapige áldozásra hív, áldozásra szólít fel minket.

Az ember mindig úgy érezte, hogy akihez a szeretet, kötelesség és reménység szálai kötik, annak számára kell, hogy valami áldozatot hozzon. Egy életen keresztül kell áldozatot hoznunk gyermekeinkért, szüleinkért, barátainkért, a társadalomért, népünkért, hitünkért és mindenért, aminek az élete hozzánk van kapcsolva, s amihez a mi sorsunk is hozzáfűződik. Az áldozat a mértéke szeretetünknek, kötelességérzetünknek, reménykedésünknek.

A hívő lelkek minden időben úgy érezték, hogy a legnagyobb mértékben Istennek kell áldozniok, mert végtelen jósága és mindenrevigyázó gondviselése miatt őt kell leginkább szeretnünk, vele szemben kell legnagyobb elkötelezettséget éreznünk és tőle remélhetünk a legtöbbet. Az alapige is Istennek való áldozásra szólít fel minket.

Az Ószövetség megszabja törvényét az áldozásnak, hogy mit kell áldozni az olyan célokra, melyek Isten szolgálatában állanak; mit kell áldozni a szent célokra a szent napokon.

Mózes IV. könyve azt parancsolja, hogy az előírt ünnepeken állatok és termények egy bizonyos részét kell égőtűzzel feláldozni valamely szent cél érdekében. S megköveteli, hogy még időt is szenteljenek az Úr tiszteletére, az Ő dicsőségére, sőt emberi test feláldozásáról is van szó a Bibliában. Amint olvashatjuk, Ábrahám fel is emelte kését, hogy fiát feláldozza Istennek, akinek parancsát olyan különös módon hallotta.

A régi időknek ezekről a szokásairól gondolkozva, azt hisszük, hogy teljesen idejétmúlt szokások azok. És íme, most is szól hozzánk az áldozásra készítő parancs: „Szenteljétek oda a ti testeteket az Istennek, mint okos istentiszteletet.“ — Ha nincs is minden esetben, törvényszerűleg meghatározva az odaszentelés, áldozás minősége, mégis erkölcsi kötelességünk az Isten szolgálatában álló céloknak, tehát végeredményben az Istennek való áldozás. Erről látják meg az emberek, és ezzel mutatjuk meg mi is, hogy mennyire vagyunk az előhaladás munkásai, a szeretet ápolói, kötelességünk teljesítői. Az Istennek való áldozást át kell vennünk a régi szokásoktól. Mert ezzel mutatjuk meg, hogy tiszteljük, ami szent, ami isteni; mert ez a mi istentiszteletünk. De a régivel szemben a mi istentiszteletünk okos istentisztelet kell, hogy legyen. Ez pedig attól függ, hogy milyen a mi áldozatunk.

Nem helyénvaló az olyan áldozat, amely csak a mózesi törvények alapján áll; amely a természetnek csak első zengéjét, egy tizedet, az időnek csak bizonyos napjait szenteli oda Istennek, a nemes cél hasznára. Nem okos istentisztelet az az ókori, barbár odaszentelés; egy-egy állat megégetése vagy az Ábrahám szerinti emberáldozat gondolata; egy-egy nap leimádkozása, egy-egy garasnyi könyörületesség. Ennél sokkal többet, sokkal nemesebb, sokkal okosabb istentiszteletet kíván, követel a keresztény józanság, vallásosság. Kívánja, hogy mindenedet szenteld az Istennek. És ezt a mindent nem megégetve, hanem a maga valóságában, értékében, életadó minőségében kell odaszentelni a Léleknek! Nem táplálék az Istennek a füst illata, mert az Isten lélek, és akkor szolgáljuk Őt igazán, mikor úgy használjuk fel javainkat, tehetségünket, hatalmunkat, amint azt a lelkiismeretünk, amint az igazság parancsa követeli. Ez pedig a lélekben és igazságban való imádása Istennek.

Ilyen értelemben való teljes odaszentelés az igaz istentisztelet, a tökéletes áldozás.

Szenteljük oda egészen testünket Istennek. Azzal bizonyul be keresztény mivoltunk, ha testünket is Isten kormányozza.

Csodálatraméltók voltak mindenkor azok, kik testüket is oda tudták szentelni az Istennek, az igaz ügynek. Legendás, ragyogó, bámulatos volt minden ember, aki nem félt a testi fájdalomtól sem, azért, hogy az isteni nagy, igazságos ügyeknek szószólója legyen. Sokan vannak, vol-

tak, akik hittek abban, hogy az igazság az Isten célja, lett' legyen az politikai, vallási vagy világnézeti igazság, de nincsen és nem volt erejük megvallani, hirdetni, terjeszteni is azt, mert féltek és félnek a velejáró testi fájdalmaktól; félnek a messiások sorsától, a tövisektől, ostortól, gyilkos kezektől; nem tudják átadni testüket az Istennek. Legfennebb ókori módon: úgy hogy nem vesznek magukhoz meghatározott időpontban táplálékot: böjtölnek. Vagy mint Ábrahám, készek volnának feláldozni egy-egy embertársukat az igaz ügy érdekében. De önmaguk félreállanak a harcban, a fizikai fájdalmat nem vállalják, még akkor sem, mikor a harc kimenetele a siker, a testi szenvedésektől függ. Amíg nincs veszély, az utolsó vércseppjüket is felajánlják, de veszély idején az első vércseppet sem adják oda.

A testnek teljes odaszentelése élő áldozatul az Istennek, mint okos istentiszteletet, jelenti, hogy vagyont, hatalmát, idejét és tehetségét is Isten szolgálatába állítja. A mózesi törvények egytizedét kérik az ember vagyónának a szent cél érdekében. Csak fel kellett áldozni egy-egy állatot, meg kellett égetni egy-két kalász búzát és megvolt az istentisztelet. De a keresztény felfogás nem elégszik meg ezzel a részleges odaszenteléssel. A keresztény felfogás azt vallja, hogy teljes mértékben kell Istennek szentelnünk, amink van, mert ez a helyes, okos istentisztelet. Nem nehéz ezt megtenni. Nem jár annyi veszteséggel sem; mint az ókori tized megadása. Mert Istennek szolgálni sohasem veszteség, hanem mindig nyereség. A keresztény áldozás, a tökéletes áldozás nem jelent mást, mint azt, hogy minden kincsével, hatalmával, jogával, javaival az igazság diadalát szolgálja. Egészen Istennek, az igaz életnek kell szentelnünk mindenünket, amink van, mert mit ér, ha teszünk egy fél marék pénzt a perselybe és tízszerannyit adunk a mámornak, az állati ösztönnek, léha élvezetnek; mit használ, ha a koldusnak egész kenyeret adunk; mit használ, ha hatalmunkkal egyet megáldunk és milliókat leigázunk; mit használ, ha tudásunkból egy parányit jóra és ezerannyit gonoszra fordítunk?

Teljes odaszentelés az igazi istentisztelet.

Odaszentelni teljes egészében az időnket is. Mert mit ér, ha egy vasárnapi órában az Istent imádjuk, és azután megátkozunk a világot? Mit ér, ha egy órát arra szentelünk, hogy jót tegyünk, időnknek többi részét gonosz tervek szövésével töltjük? Nem okos istentisztelet az, mely a mózesi törvények mintájára idejéből egy vasárnapot vagy más napot imádságra fordít, többi idejében pedig megfélemledik Istenről, az isteni igazságról. Részleges áldozás ez, melyet százszor megsemmisítünk életünknek többi idejében. Minden időnket Istennek kell szentelnünk. Mert csak az ilyen tökéletes áldozás, odaszentelés nevezhető okos istentiszteletnek.

Mi mindannyian érezzük, mennyi áldozatot követel tőlünk az élet. Sokszor már lázadunk is a követeléseivel szemben. S talán, ha nem lázad-

nánk, akkor teljesen kifosztatnánk. Soha sem hozhatunk akkora áldozatot, hogy nagyobbat ne várna tőlünk a világ.

Itt sohasem hozhatunk tökéletes áldozatot. Takarékoskodnunk kell az áldozatkészségünkkel, hogy maradjon magunknak is, amiből élünk; maradjon azoknak, akiket a legjobban szeretünk, akikért áldozatot hozni leginkább kötelességünk; aiktól viszont mi is a legtöbbet remélünk. De van egy fajta áldozat, amelyből mindig csak nyereségünk van, melyből mindig csak áldás fakad. Ez az Istennek hozott áldozat. Istennek tökéletes áldozattal tartozunk, mert ő is tökéletes szeretettel szeret minket. A tökéletes áldozás csak önmagunk, testünk, hatalmunk, javaink, időnk maradéknélküli odaszentelése az igazságos életnek, Istennek.

Legyen ilyen a mi áldozatunk, mert így lesz okos az istentiszteletünk. Ámen.

RUFF, PIERRE JEAN

ÜZENET*

Róm 8,28

A párizsi „Foyer de l’Ame“ protestáns egyházközség és keblitanácsa nevében, én és barátaim, akik velem jöttek, testvéri szeretettel üdvözlünk titeket. Kimondhatatlan öröm számunkra, hogy itt lehetünk közöttetek ezekben a napokban.

Mielőtt rátérnék prédikációm tárgyára, fel szeretném eleveníteni a mi testvéri kapcsolatunk történetét, és ugyanakkor, szeretnék a mi egyházunk, a francia református egyház legutóbbi zsinatáról beszélni.

A berlini fal ledöntése után, amikor a kelet-európai kommunista rezsimiek egymásután kártyavárként omlottak össze, mi nyugatiak rádöbentünk arra, hogy Románia népének élete nagyon nehéz volt a diktatúra éve alatt. Éppen azért a „Foyer de l’Ame“ egyházközség keblitanácsa úgy döntött, hogy megpróbálja a testvéri kapcsolat felvételét egy erdélyi unitárius egyházközséggel, mivel teológiai felfogásunk közel van egymáshoz. A múlt rendszerben ez lehetetlen volt. Az 1989-es decemberi forradalom után kérésünkre az unitárius egyház püspöke azt javasolta, hogy veletek vegyük fel a kapcsolatot. Egyházközségünk vezetősége örömmel fogadta közléseteket, hogy ti is készek vagytok velünk testvéri kapcsolatot létesíteni.

* Elhangzott 1991. június 30-án Székelyudvarhelyen.